

Holberg på hjemmebane

6 stjerner

Af Knud Cornelius

TEATER: Henrik Jandorf fra Det Kgl. Teater løftede søndag på forunderlig sikker vis arven efter Ludvig Holberg i mesterens egen havestue på Tersløsegaard. Det blev en oplevelse for de tilstedeværende.

Holberg har været længe undervejs for Henrik Jandorf, skønt han som soraner har haft Holbergs ånde i nakken siden skoletiden. Men mærkeligt nok har han aldrig haft en Holberg-rolle, skønt han er kendt som en fin karakterskuespiller, der kan få selv biroller til at fange opmærksomheden.

Måske fordi han sidder i bestyrelsen for Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard måtte det komme en dag, og det blev så på sommersæsonens sidste ordinære åbningsdag i Holberg-museet i Tersløse. Billetterne var revet væk, og også gentagelsen den sidste søndag i oktober er udsolgt. I mellemtiden åbner Tersløsegaard i skolernes efterårsferie for Niels Vandrefalk fra Holbergteatret med familiefortællingen "Alle tiders Holberg".

Indsigt og satire

Henrik Jandorf har valgt titlen "Absolut Holberg". I hans soloforestilling er Ludvig Holberg til stede gennem moraliserende enetale, vers og uddrag af store komedier. Skuespilleren ses først vandrende i mellemgangen, så kommer han ind ad den malede dør og ligner grangiveligt hjemmebaronen selv, ser da også vurderende ud over forsamlingen og begynder at tale.

Nogle mennesker synes, Holbergs dansk er besværligt i dag, men ikke når Henrik Jandorf tager det i sin mund. Teksterne forklarer og forsvarer en mand, der tænkte over tingene, fandt anledning til at formane og i hvert fald forklare tiden og i nogen måde at retfærdiggøre sig selv, også gennem eksempler på, hvordan mindre kløgtige landsmænd opførte sig.

Hele Holbergs træfsikre måde at satirisere over indskrænkethed på fremstilles med stort lune, f.eks. i den umulige formular om den rette måde at gennemføre et frieri på. Og lige så stille skiftes den krøllede paryk ud med strithår, og nu kommer baronens ulærde knægte og tjenere til orde, ofte med forslagen humor, der gennemskuer højtideligheden hos lærde eller betydelige folk. Den snedige Troels foruroliger den stakkels Corfitz, der plages af usikkerhed, fordi Gothard Sanger måske er far til hans kones nyfødte barn, og kandestøberens Henrich får hurtigt fært af, hvordan man kan tjene en ekstra skilling hos folk, der ønsker at få borgmesteren i tale. "Barselstuen" og "Den politiske kandestøber" er store komedier i Holbergs raptus, og uddragene gives til bedste i dette udvalg, der også omfatter borgmesterens besværlige kone, Geske.

Skal og kerne

Ludvig Holberg nøjedes ikke med skallen, men havde kendskab til kernen bag den, og selv om han genialt forstod satirens betydning, kan man også i teksterne finde holdninger, som tidens fortumlede politikere kunne lære af, medens de er i vildrede med øjeblikkets folkevandring gennem Europas lande. Og så med måneformørkelse, endda blodmåne, oveni.

Holberg ræsonnerede, og det er nyttigt at lytte til ham, endda fornøjeligt i Henrik Jandorfs udlægning af ord og principper. Der er fornem variation i hans udtryk, klar tale og smuk sammenhæng i det udsnit, han har tilrettelagt. Og nu skal ingen længere sige, at han aldrig har spillet Holberg! Han mestrer kunsten til fulde og bliver forhåbentlig inviteret ud med mosaikken, så mange flere kan få oplevelsen med.

"Absolut Holberg" – tekster af Ludvig Holberg, udvalgt og fremført af Henrik Jandorf (Førsteopført i Holberg-museet Tersløsegaard - varighed: Godt 1 time)